

**Islands President
Ólafur Ragnar Grímssons
tal på konferensen om handel och kultur
i Vasa i Finland
den 27 augusti 1997**

Herr President
Ärade gäster

De finska och isländska kulturerna har djupa rötter i bonde- och fiskarsamhället. Arvet som formade den rika nationella identiteten präglades av många seklers kamp mot kärva naturkrafter och hårda livsvillkor. Skalderna uttryckte generationers erfarenheter i odödliga ord, gav oss dikter och sagor, som visat sig vara god proviant i det sekel, som nu håller på att ta slut. En period med förändringar, som varit mera revolutionära än någonsin tidigare.

Våra egna liv har utgjort en stor del av denna brytningstid. Förändringar som är så sammanflätade med våra egna erfarenheter och minnen, att vi nästan tycker att det är självklart, att våra länder, fattiga samhällen av bönder och fiskare, som förr i tiden kuvades av utländska förtryckare och främmande maktens godtycke, vid seklets slut skulle tillhöra de främsta av jordens högteknologiserade samhällen med hela världen som marknad. Före andra när det gäller levnadsstandard, välfärd och utbildning, med en trygg demokratisk konstitution, fri debatt och mänskliga rättigheter som, endast en minoritet av världens länder har uppnått.

Det är egentligen ett under och inte en självklar utveckling, som våra länder på så kort tid uppnått. Särskilt om vi betraktar händelseförloppet och ekonomin på andra håll i Europa, för att

inte tala om de befolkningsrika länder i avlägsna världsdelar, som just nu firar betydelsefulla jubileer.

När vi träffas för att diskutera finländarnas och islänningarnas handel och kultur samtidigt som vi ser fram emot ett nytt sekel, är det intressant att dryfta de faktorer, som haft den största betydelsen för denna lyckliga och på många sätt enstaka utveckling och samtidigt värdera kulturen och näringslivets egenskaper, vilka gjort Finland och Island på otroligt kort tid till högteknologiska demokratier med solid välfärdsservice och ett säkert handelsnät som når runt hela världen.

Jag tänker inte besvara sådana frågor i ett kort anförande, utan bara påpeka hur viktigt det är, att vi analyserar de karaktärsdrag som gett oss dylikt resultat. Många andra nationer har försökt, men få har lyckats nå lika långt.

Vårt och de andra nordiska broderfolkens exempel har blivit så intressant för andra, att det nästan varje månad, ibland till och med oftare, kommer deligationer från regeringar och näringsliv i avlägsna världsdelar till Norden för att ta lärdom av de nordiska ländernas erfarenhet. Vi kan tycka att det är självfallet, men egentligen har vi ännu inte grundligt diskuterat hur det kommer sig att vi nått så goda resultat inom den ekonomiska utvecklingen, världshandeln och den tekniska revolutionen.

Att känna sig själv är ett klokt gammalt talesätt och en god förmaning, när allt det nya som nu kommer fram med allt större hastighet ger oss spännande uppgifter.

Lärdom från vår historia, egenskaper som gjort det möjligt för oss att bli ledande exempel är inte bara värdefullt för oss själva, utan också för flera andra länder i öster, väster och söder och nödvändig proviant, när vi går det nya årtusendet till mötes.

Kanske är det främst två karaktärsdrag, den rika skaparglädjen och viljan till att ta emot ny teknik och vetande,

båda kulturfaktorer präglade av arvet från gången tid i samverkan med nutidens utmanande förändringar, som skänkt vårt samhällsliv en enastående progressivitet.

Finländare och islänningar intar de två översta platserna internationellt sett, när man räknat ut hemmens och företagens anslutning till internet. Barn och ungdom använder datorer mera än i andra länder och vi kommer att tillhöra de första länderna, som ger alla invånarna tillgång till informationshighwayen.

Den isländska regeringen beslöt i förra decenniet att tullar och avgifter skulle beläggas på så sätt, att köp av datorer och software underlättades för allmänheten och resultatet blev entydigt positivt. I kölvattnet har den unga generationen under de ca fem sista åren öppnat en mängd software och dataföretag av vilka somliga blivit synnerligen framgångsrika och etablerat samarbete med internationella jättar, Microsoft, Intel och IBM. Det finns isländska softwarekunder över hela världen, både bland tusentals småföretag och bland internationella koncerner såsom Kodak, VISA, Ford, Volvo, City Bank, BP och Bell Telephone, för att nämna några exempel. Valutainkomsterna av softwareproduktionen hör nu till de mest betydande topparna inom den isländska ekonomin.

Det är med all säkerhet två faktorer som underlättat den isländska ekonomins internationalisering. Å ena sidan det resultat som nåddes genom ekonomins reglering i början av det här decenniet och å andra sidan fiskerinäringens utbrott, som på kort tid förvandlade den från en traditionell isländsk näringsgren till en internationell kommersiell företagsamhet med dotterföretag, koncerner och samarbetsföretag i alla världsdelar.

Även om Island valt att stå utanför EU, tillhör vi de fåtal Europeiska länder, som nu redan uppfyller alla Maastrichtavtalets villkor om ekonomiskt resultat. Inflationen är 1-2%, arbetslösheten 3-4%, vi har inkomstöverskott på budgeten och positiv utveckling i utrikeshandeln och

skuldsituationen. Detta är allt siffror som bekräftar goda resultat inom ekonomin.

Företags och näringslivsledare jämte nya generationers unga ledare och initiativtagare, som studerat handel och teknik utomlands, sysselsätter sig ivrigt med att gripa dessa gynnsamma villkor till att internationalisera marknadskrafterna och näringslivet. Kina, Indien, Vietnam, Indonesien, Mexiko, Chile, Argentina, Brasilien och flera afrikanska riken är exempel på samarbetsländer inom fiskerinäring, fisketeknik och handel med fiskeprodukter, vilka supplerat våra traditionella marknadsländer i Europa och Nordamerika. Öriket i Norr är nu inkorporerat med den internationella handels, ekonomi och investeringsringen.

Det samma kan man så sannerligen säga om Finland och inom en del områden har ni till och med kommit längre än oss. Bådas resultat är faktiskt så stort, att det vore intressant att se den positiva explosion, som kunde bildas om verksamheter från våra båda länder började samarbeta, inte bara för att komma in på marknaden hos varandra, utan hellre för att tillsammans söka in på den breda snabbt växlande internationella marknaden.

Det är inte endast kvaliteten på våra varor, service och högteknologiska produktion, som kunde öppna dörrar för finländare och islänningar i andra världsdelar. Den viktigaste faktorn är kanske att man litar på oss, man visar oss förtroende, vi hotar inte någon. Vi har inte ovidkommande intressen i bagaget.

Helsingfors och Reykjaviks symboliska ställning i det händelseförlopp, som skapade en ny världsbild är egentligen unik. Helsingforsavtalet och toppmötet i Reykjavik var huvudetapper, när det gällde att lösa världen ur kalla krigets bojor och öppna världen för utveckling mot fred och demokrati, mänskliga rättigheter och fri handel.

Förtroendet är trots allt den viktigaste egenskapen i det komplicerade internationella handels och samarbetsystemet. Den gamla gyllene regeln i landsbyn och börsern, att man ska stå vid sitt ord, hederligheten är den största dygden, förtroendet och solidaritet är förtjänade och bestående är ännu i vår tid de viktigaste faktorerna i mänskliga relationer.

Nationer som i rikt mått besitter sådana egenskaper och dessutom är tekniskt välutrustade, välutbildade och har handelsersfaenhet, kan nå otroligt långt i nutidens ekonomiska system, där avlägsna länder i Asien och Sydamerika i växande grad utgör drivkraften.

Finländare och islänningar kan både var för sig och ännu hellre i samarbete nå starka possessioner inom denna internationella marknad om vi bevarar de egenskaper, som under det sekel som nu håller på att ta slut har givit oss själva så storartat resultat.

Jag hoppas att konferensen här idag och vårt besök ska leda till att företag och företagsledare kommer att lägga sig vinn om att undersöka varierande möjligheter för samarbete mellan våra länder inom handel och kultur.

Möjligheterna är många och spännande. Att utnyttja dem är både en utmaning och givande uppgift.